SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 2258

SPRAWOZDANIE
KOMISJI KULTURY I ŚRODKÓW PRZEKAZU

o poselskim projekcie uchwały w sprawie ustanowienia roku 2023 rokiem Aleksandry Piłsudskiej (druk nr 2233)

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 33a ust. 2 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierowała w dniu 11 maja 2022 r. powyższy projekt uchwały do Komisji Kultury i Środków Przekazu do pierwszego czytania.

Komisja Kultury i Środków Przekazu po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu uchwały na posiedzeniach w dniach 12 i 24 maja 2022 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m podjąć raczy załączony projekt uchwały.

Warszawa, dnia 24 maja 2022 r.

Sprawozdawca

(-) Paulina Matysiak

Przewodniczący Komisji

(-) Piotr Babinetz

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

UCHWAŁA

SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ... 2022 r.

w sprawie ustanowienia roku 2023 Rokiem Aleksandry Piłsudskiej

31 marca 2023 roku przypada sześćdziesiąta rocznica śmierci Aleksandry Piłsudskiej – działaczki niepodległościowej, członkini Polskiej Organizacji Wojskowej i Polskiej Partii Socjalistycznej, odznaczonej między innymi Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari „za męstwo i hart ducha wykazane w pracy niepodległościowej", Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyżem Niepodległości z Mieczami.

Aleksandra Piłsudska z domu Szczerbińska urodziła się w 1882 roku w Suwałkach. Jej rodzice Piotr i Julia zmarli, gdy Aleksandra miała kilkanaście lat. Jej wychowaniem zajęły się babka i ciotka. Piłsudska uczęszczała do gimnazjum w Suwałkach, a następnie studiowała na Uniwersytecie Latającym.

W 1904 roku wstąpiła do PPS i rozpoczęła działalność społeczną. Jako członkini Organizacji Bojowej PPS brała udział między innymi w akcji pod Bezdanami czy w napadzie na bank państwowy w Kijowie. Po poznaniu Józefa Piłsudskiego przeniosła się do Lwowa, gdzie nawiązała współpracę ze Związkiem Strzeleckim oraz współtworzyła Towarzystwo Opieki nad Więźniami Politycznymi.

W czasie I wojny światowej jako członkini Legionów Polskich należała do oddziału wywiadowczo-kurierskiego I Brygady Legionów Polskich, gdzie była komendantką kurierek legionowych. Na terenie zaboru pruskiego przechowywała broń i przewoziła literaturę. Za działalność w POW została aresztowana, a następnie internowana w obozie w Szczypiornie. Po roku wróciła do Warszawy, gdzie aktywnie działała w POW.

W 1918 roku urodziła córkę Wandę, w 1920 roku – Jadwigę. W 1921 roku wzięła ślub z Józefem Piłsudskim.

Aleksandra Piłsudska była zaangażowana w działalność społeczną. Pozyskiwała fundusze dla stowarzyszenia „Nasz Dom" prowadzącego zakład dla sierot, w warszawskiej „Rodzinie Wojskowej" organizowała przedszkola i szkoły dla rodzin wojskowych. W stowarzyszeniu „Osiedle" do 1939 roku pełniła funkcję przewodniczącej zarządu Komitetu Opieki nad Najbiedniejszymi Mieszkańcami Warszawy, wspierała również mieszkańców baraków dla bezdomnych. W towarzystwie „Opieka" zakładała świetlice z bibliotekami dla młodzieży. Do

1939 roku była też przewodniczącą głównej komisji rewizyjnej Obywatelskiego Komitetu Akcji Pomocy Zimowej. Działała w Unii Polskich Związków Obrończyń Ojczyzny.

Po wybuchu II wojny światowej przeniosła się do Londynu i tam zmarła 31 marca 1963 roku. W 1992 roku jej prochy zostały przeniesione do rodzinnego grobowca na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie. Po jej śmierci z inicjatywy generała Kazimierza Sosnkowskiego został założony Fundusz im. Aleksandry Piłsudskiej.

W uznaniu wybitnej działalności niepodległościowej i społecznej Aleksandry Piłsudskiej Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia rok 2023 Rokiem Aleksandry Piłsudskiej.